

## Kartläggning av förekomsten av fria mensskydd i svenska skolor

Idag är det internationella mensdagen; en dag som instiftades av den tyska organisationen [WASH United](#) för att belysa de utmaningar som menstruerande personer möter runt om i världen, men också lösningar på de problem som finns. De senaste åren har frågan om fria mensskydd i skolan uppmärksammats mer och mer, flera kommuner har fattat politiskt initierade beslut om att det ska vara obligatoriskt. MENSEN har inför mensdagen 2023 gjort nulägesanalys av hur det ser ut i Sverige just nu. Kartläggningen bygger på enkäter som gick ut till kommuner och grundskolor.

- Vi vill påminna om helheten när det kommer till mens och att fria mensskydd i skolan bör ses som en investering och inte en kostnad. Det börjar med [otillräcklig kunskap i ung ålder, att snappa upp tabut och dra sig för att prata om mens, det är vanligt att höra nedlåtande kommentarer och "skämt" om mens](#), alla har råd, många tycker det är pinsamt att införskaffa. Det är relativt vanligt att tvingas ta till en nödlösning som till exempel toapapper eller att man har blött igenom. Det leder till stress och oro, i värsta fall missas skoldagar eller fritidsaktiviteter. Därför är det extremt viktigt att det finns mensskydd i skolan och något vi på MENSEN fortsätter kämpa för i kampanjen En MENSkligare skola, säger verksamhetsansvarige Rebecka Hallencreutz,

Resultatet från kommunerna visar att den ökade medvetenheten om mensfrågor sannolikt gjort skillnad. 26,7 % av de 165 svarande kommunerna hade beslutat om fria mensskydd i skolan och intressant nog hade det skett de senaste 3 åren för alla. Motionerna har kommit från olika håll av den politiska skalan, med andra ord stämmer inte stereotypen att det är en vänsterfråga. Även medborgarförslag har gjort konkret skillnad. I 3 kommuner, Norberg, Övertorneå och Sollefteå, var det ett medborgarförslag som låg till grund för beslutet.

435 av 4746 grundskolor svarade på enkäten. 90,3 % säger att det finns mensskydd på skolan vid behov, vanligast är att det finns hos skolsköterskan, på expedition eller annan personal men många har det också på specifika toaletter. Närmare hälften (46,3 %) låter eleverna ta fritt medan 41 % av skolorna svarar att eleven måste be en vuxen. De som inte har mensskydd anger det är för dyrt, det har aldrig varit en aktuell fråga på skolan, samt att personalen inte upplever att det behövs.

- Om skolor och kommuner gör olika skapas ojämlikhet, vilket går emot Skollagens skrivelse om en [likvärdig skola oavsett geografisk hemvist](#). Just därför förespråkar MENSEN ett enhetligt nationellt beslut, säger projektledare Sanna Vanno.

### **Om enkäten**

I april 2023 skickade vi ut enkäten till Sveriges alla kommuner, 164 av 290 svarade. Enkäten skickades till den adress som är registrerad på SKR:s lista. Skolenkäten skickades till alla grundskolor som registrerat kontaktväg på Skolverkets maillista till huvudmän, 435 av 4746 grundskolor svarade.

### **Om MENSEN:**

MENSEN är en ideell och partipolitiskt obunden förening med visionen om ett jämställt samhälle med en öppen och kunskapsbaserad syn på mens utan tabun och fördomar. Målet är att så kallade mänskliga rättigheter tillgodoses: alla som har mens ska ha tillgång till och råd med mensskydd och kunskap om kroppen. Det ska också finnas en infrastruktur som tar hänsyn till menstruerandes hygienbehov och stöttande normer i samhället.

### **Kontakt:**

Rebecka Hallencreutz, medgrundare och verksamhetsutvecklare på MENSEN  
Mail: [rebecka.hallencreutz@mensen.se](mailto:rebecka.hallencreutz@mensen.se) | Telefon: 076 030 42 77